

# Wędrowiec Świętokrzyski

Miesięcznik Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach • nr 10 • czerwiec 2007 • czasopismo bezpłatne

Temat miesiąca

**Urlop marzeń z biurem podróży**

Wojewoda apeluje

**Wymiana dowodów osobistych**

Warto przeczytać

**Tajemnice naszych dziejów**

## W numerze

Majowy przegląd wydarzeń .....	3
Urlop marzeń z biurem podróży .....	4
„Rośniemy zdrowo” .....	5
Jak załatwić sprawę w urzędzie .....	6
Wymiana dowodów osobistych .....	6
Wieści z urzędu .....	7
Jak złożyć indywidualną skargę do instytucji europejskiej? .....	8
Kosztowne oblicza natury .....	8
Razem bezpieczniej .....	9
Co nowego w oświacie .....	9
Kulturalny eksport .....	10
Poznaj świętokrzyskie zakątki .....	10
Warto przeczytać .....	11
Moje wyprawy z obiektywem .....	11
Co? Gdzie? Kiedy? .....	12
Przepisy kulinarne .....	12



## Fotofelieton

Upalne dni mocno dają się we znaki roślinom zdo-  
biącym teren przed budynkiem urzędu. Dbą o nie pan  
Grzegorz, regularnie je podlewając. Bujne, zielone kom-  
pozycje będą aż do późnej jesieni cieszyć wszystkich od-  
wiedzających urząd.

## Konkurs dla czytelników

Rozwiązanie konkursu z poprzedniego numeru:

**Prezentowane zdjęcie przedstawia fundamenty tzw. „okrągłaka”, czyli budynku „B” obecnego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.**

Pochodzi ono z dokumentacji fotograficznej budowy gmachu ówczesnego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach. W 1971 roku nową siedzibą władz wojewódzkich stał się gmach przy Alei IX Wieków Kielc. Wcześniej, od 1920 roku urząd wojewódzki zajmował budynek zabytkowego Pałacu Biskupiego. Po ponad półwieczu władze administracji dostały do swej dyspozycji nowy, odrębny budynek, w którym znalazły się wszystkie jej jednostki organizacyjne. Usprawniło to funkcjonowanie całej instytucji. Gmachy PWRN wzniosło Kieleckie Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego, pod nadzorem Kieleckiego Zjednoczenia Budownictwa. Akt erekcyjny wmurowano 30 czerwca 1967 roku. Obecnie „okrągłak”, po serii remontów, to miejsce organizowania konferencji, sympozjów, spotkań i wystaw artystycznych, znajduje się tam również urzędowa stołówka. Dzięki specjalnym podjazdom, bez problemu mogą dostać się do niego osoby niepełnosprawne. Popularna nazwa budynku jest ponadto tytułem uka-



zującej się na łamach lokalnej gazety dwutygodniowej wkladki informacyjnej urzędu wojewódzkiego.

Nagrodę w naszym konkursie otrzymuje p. Piotr Surdykowski. Gratulujemy!

Nasze kolejne pytanie:

**Jaką funkcję w administracji II RP pełniła działająca przy wojewodzie Rada Wojewódzka?**

Na odpowiedzi czekamy do 22 czerwca 2007 roku, pod numerem telefonu 342 12 32 lub pod adresem poczty elektronicznej [anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl](mailto:anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl) (prosimy o podanie imienia i nazwiska oraz telefonu kontaktowego).

Wśród czytelników, którzy udzielą prawidłowych odpowiedzi, rozlosujemy nagrody.

Wydawca:

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach  
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce  
[www.kielce.uw.gov.pl](http://www.kielce.uw.gov.pl)  
tel. 041 344 29 56, fax 041 344 48 32  
e-mail: [wojewoda@kielce.uw.gov.pl](mailto:wojewoda@kielce.uw.gov.pl)

Miesięcznik redaguje Biuro Prasowe Wojewody  
tel. 041 342 12 44  
(Anna Żmudzińska-Salwa – rzecznik prasowy wojewody)  
e-mail: [anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl](mailto:anna.zmudzinska-salwa@kielce.uw.gov.pl)

Skład i łamanie: Color Press Wydawnictwo  
[www.colorpress.com.pl](http://www.colorpress.com.pl)

# Majowy przegląd wydarzeń

• • •

Pod Pomnikiem Czynu Legionowego odbyły się wojewódzkie obchody 216. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Rozpoczęła je uroczysta Msza święta w kieleckiej Bazylice Katedralnej. Wojewoda Grzegorz Banaś podkreślił znaczenie ustawy rządowej w historii. - Ustanowienie Konstytucji przywróciło Polsce wiarę w niezależność polityczną.



Ustawa stała się symbolem przywiązania do wolności. Stała się symbolem pragnienia, aby o własnym losie móc decydować samodzielnie. Ta piękna karta historii udowadnia nam, że w naszym narodzie tkwi siła do walki w imię wartości najwyższych, do podnoszenia się z największych upadków - mówił wojewoda.

• • •

Wojewoda gościł w Bystrzycy (Czechy), gdzie wziął udział w uroczystości odsłonięcia pomnika ku czci ofiar I wojny światowej. Bystrzyca jest jednym z miast partnerskich Gminy Pińczów, w przeszłości należała do terytorium Polski.

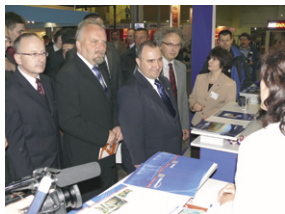


Do dziś 30% obywateli miasta deklaruje swoją polskość, a większość posługuje się językiem polskim. Od kilku lat oba miasta prowadzą, z powodzeniem, wymianę kulturalną, gospodarczą i turystyczną.

Związki Pińczowa z Bystrzycą to również historia - okupiona krwią wielu Polaków w latach 1914-1918. Urząd Miasta i Gminy w Pińczowie udzielił pomocy w renowacji pomnika ofiar I wojny światowej. Znajdują się na nim nazwiska 71 poległych w walkach Polaków.

• • •

Wojewoda wraz z wicepremierem Przemysławem Gosiewskim oraz ministrem transportu Jerzym Polaczkim uczestniczyli w otwarciu XIII Międzynarodowych Targów Budownictwa Drogowego „Autostrada-Polska”. Imprezie towarzyszyły III Międzynarodowe Targi Infrastruktury „Traffic-Expo”, IX Międzynarodowe Targi Maszyn Budowlanych i Pojazdów Specjalistycznych MASZBUD i organizowana po raz pierwszy wystawa Technologia i Infrastruktura Lotnisk TIL. Tegoroczna edycja pobiła wszelkie rekordy pod względem liczby wystawców - reprezentowali oni ponad 20 krajów z całego świata.



• • •

Wojewoda wraz z kilkoma tysiącami dzieci wziął udział w koncercie „Dzieci w hołdzie Janowi Pawłowi II”, który odbył się na placu przy kieleckiej Bazylice Katedralnej.

Po raz trzeci w świętowaniu urodzin Jana Pawła II wzięły udział dzieci ze szkół noszących imię Jana Pawła II z całej Polski. Na koncercie można było usłyszeć wiersze i piosenki inspirowane naukami Ojca Świętego, w wykonaniu uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. 18 maja był też Dniem Dzieci i Młodzieży, który ustanowił w naszym regionie Świętokrzyski Kurator Oświaty Janusz Skibiński.



• • •

Wojewoda wziął udział w uroczystości wręczenia nagród „Novator 2006”, przyznawanych przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową w Kielcach. To honorowe wyróżnienie otrzymały po raz pierwszy przedsiębiorstwa z regionu świętokrzyskiego, które w mijającym



roku zrealizowały najlepsze przedsięwzięcia o charakterze innowacyjnym, a także instytucje i ludzie, którzy sprzyjają innowacjom. Z rąk wojewody statuetki „Novatora”, w kategorii „Innowacyjna inwestycja w produkcji”, otrzymali przedstawiciele firm: „Effector” S.A. i „Azymut” s.c. z Włoszczowy oraz „Inwex” Kielce. Wojewoda objął konkurs swym honorowym patronatem.

• • •

Wojewoda oraz wicepremier Przemysław Gosiewski wzięli udział w uroczystym wmurowaniu aktu erekcyjnego pod budowę nowego stadionu w Sandomierzu.

Nowy obiekt powstanie w miejscu starego stadionu - będzie to boisko piłkarskie z trybunami na 3 tys. widzów (w tym tysiąc miejsc pod dachem), stadion lekkoatletyczny oraz korty tenisowe. Inwestycja ma kosztować 16 mln zł.



• • •

Wicewojewoda Lech Janiszewski otworzył w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim wystawę poświęconą rodzicielstwu zastępczemu. Ekspozycja prezentowała to zagadnienie z perspektywy 10-letniej działalności Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Misja Nadziei”, które organizuje na terenie całego kraju i województwa świętokrzyskiego akcję „Potrzebuję rodziców od zaraz”.



Otwarcie wystawy rozpoczęło obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który został przez Świętokrzyską Koalicję działającą przy wojewodzie ogłoszony na dzień 26 maja.

## Temat miesiąca

# Urlop marzeń z biurem podróży

**Każdemu z nas marzy się idealny i beztrudny wyjazd organizowany przez biuro podróży. Nie zawsze jednak oferta z kolorowego katalogu okazuje się zgodna z naszymi oczekiwaniami. Tym, którzy z urlopu wrócili niezadowoleni, prawo daje wiele możliwości dochodzenia swoich racji.**

Na co zwrócić uwagę planując urlop?

- Przede wszystkim należy sprawdzić czy biuro podróży, z którego oferty chcemy skorzystać, działa legalnie, to znaczy czy zostało wpisane do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych – mówi Mariusz Burchart, Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej. – Takie informacje możemy uzyskać w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach oraz w Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych pod adresem internetowym <http://turystyka.crz.mg.gov.pl>.

Druga ważna sprawa to ubezpieczenie biura podróży. – Warto sprawdzać zwłaszcza małe biura, które ogłaszają się w internecie. Te duże i uznane z pewnością są ubezpieczone – dodaje Burchart. Kolejna rzecz to tzw. klauzule niedozwolone, które często spotykamy w umowach podpisywanych z biurem podróży. – Najpopularniejsze z nich to zastrzeżenie przez biuro potrącenia nawet 100 proc. kwoty w przypadku naszej rezygnacji z wyjazdu. Czegoś takiego nie można robić, bo biuro musi udowodnić, że poniosło przez to koszty, a w tym przypadku chce osiągnąć nielegalny zysk. Kolejna rzecz to klauzula mówiąca o tym, że oferta „last minute” nie podlega reklamacji, co również jest nieprawdą – wyjaśnia Burchart.

Stało się, czyli reklamujemy nasze wczasy

W takiej sytuacji pomocna jest tzw. Karta Frankfurcka – dokument stosowany od lat w Niemczech, określający wysokość odszkodowania dla zawiedzionych klientów w razie nienależytego wykonania umowy o świadczeniu usług turystycznych. Karta została opracowana przez niemiecką Izbę Cywilną Wyższego Sądu Krajowego, ale nie jest dokumentem prawnym w ścisłym tego słowa znaczeniu. Jednak jej przepisy są uznawane zarówno przez sądy powszechne, jak też przez tamtejsze biura podróży.

- Dobrze się dzieje, że w Polsce coraz częściej sądy również stosują pomocniczo przepisy Karty Frankfurckiej. To bardzo przejrzysty dokument dla każdego. Określa w tabelce procent odszkodowania o jakie możemy się starać, gdy np. zamieniono nam pokój w hotelu na gorszy, odległość do plaży była większa niż zapowiadał organizator wczasów, wokół był zbyt duży hałas i tak dalej. Jest to swoisty miernik naszego niezadowolenia z wyjazdu – mówi Burchart. Treść Karty możemy

znaleźć w Internecie m.in. na stronie [www.federacja-konsumentow.org.pl](http://www.federacja-konsumentow.org.pl)

Kto nam może pomóc?

Na pewno Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej, do której możemy się zwrócić z prośbą o przeprowadzenie mediacji. Działają tu też sądy polubowne, które również mogą się zająć naszą sprawą. Pamiętać należy o tym, że takie sądy działają terytorialnie. Tak więc jeśli centrala biura podróży mieści się np. w Warszawie, to trzeba sprawę zgłosić w stołecznym Wojewódzkie Inspektoracie Inspekcji Handlowej. Pomocy możemy szukać również u miejskiego lub powiatowego rzecznika konsumentów, w Federacji Konsumentów lub po prostu na drodze sądowej. – W tym ostatnim przypadku istnieje wygodne dla nas rozwiązanie, bo spór możemy rozwiązać w sądzie w naszym miejscu zamieszkania. Nie musimy więc jeździć na rozprawy na drugi koniec Polski, jeśli tam by się znajdowała centrala biura podróży – wyjaśnia Burchart.



Bądźmy dobrej myśli

Co prawda kontrole organizatorów usług turystycznych przeprowadzane co jakiś czas przez delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie są zbyt optymistyczne, to nie należy z góry zakładać, że nasz wymarzony wyjazd okaże się pasmem udręek. – Kontrole wskazują na wiele nieprawidłowości, czasem poważnych, czasem drobnych. Jednak z roku na rok jest coraz lepiej. Biura podróży starają się działać profesjonalnie, a wzrost uznanych reklamacji powoduje to, że organizatorzy naszych wczasów wołają się postarać, aby wszystko było tak, jak należy. Trzeba być dobrej myśli, posłuchać naszych rad, a z pewnością urlop w kraju czy zagranicą okaże się niezapomniany – dodaje Burchart.

## „Rośniemy zdrowo”

Degustacje zdrowej żywności, porady dietetyczki oraz wiele zabaw i konkursów dla najmłodszych - tak wyglądał happening podsumowujący akcję wojewody świętokrzyskiego „Rośniemy zdrowo”. Impreza odbyła się 24 maja na Placu Artystów w Kielcach.

W przedostatni czwartek maja kielczanie po raz kolejny mieli okazję wziąć udział w akcji zorganizowanej przez wojewodę Grzegorza Banasia. Happening obfitował w liczne atrakcje promujące zdrowy styl odżywiania. – *Każdy, kto pojawił się w tym dniu na Placu Artystów mógł spróbować zdrowych i smacznych produktów z gospodarstw ekologicznych. Była też okazja, aby poznać wiele rodzajów miodów oraz tradycyjne kasze i zboża* – mówi Anna Żmudzińska – Salwa, rzecznik prasowy wojewody. Oprócz degustacji każdy uczestnik happeningu mógł obejrzeć pokazy Kieleckiego Klubu Karate Kyokushin oraz Świętokrzyskiego Klubu Tańca „Jump”. Programy artystyczne przygotowały również dzieci z kilku kieleckich szkół podstawowych oraz gimnazjum w Jędrzejowie. Wielu najmłodszych widzów wzięło udział w konkursach plastycznych dotyczących zdrowej i ekologicznej żywności. Wszyscy zostali nagrodzeni ciekawymi upominkami.



Happening zakończył kampanię wojewody „Rośniemy zdrowo”, która promowała zdrowy styl odżywiania wśród najmłodszych mieszkańców regionu świętokrzyskiego. Od października ubiegłego roku przedstawiciele wojewody odwiedzili kilka tysięcy uczniów z kilkudziesięciu szkół podstawowych w całym regionie. Podczas spotkań, dzieci słuchały porad na temat tego, co wolno jeść a czego najlepiej unikać.

### Co oznaczają pięknie brzmiące slogany reklamowe, którymi biura podróży kuszą turystów? Niemiecki „Der Spiegel” zajął się ich rozszyfrowaniem.

Organizatorzy wakacyjnych podróży chętnie upiększają trochę rzeczywistość i może się okazać, że tam, gdzie sugerowany jest urlop marzeń, faktycznie czeka turystyczny koszmar. „Der Spiegel” publikuje objaśnienia do chwytliwych sloganów, jakich pełno w prospektach biur podróży.

„Idylla w spokojnej okolicy” to często obiekt położony z dala od infrastruktury turystycznej - sklepów, przystanków autobusowych itp.

„Bezpośrednio nad morzem” może oznaczać hotel na klifowym wybrzeżu lub koło portu, a wcale nie przy wymarzonej plaży.

„Od strony morza” - takie sformułowanie wcale nie gwarantuje widoku na morze; zapewne ów widok przesłaniają najrozmaitsze zabudowania.

„Plaża w stanie naturalnym” może się okazać plażą, o którą nikt nie dba. Turysta powinien się liczyć nie tyle ze złotym, czy białym pisakiem, co z niewygodnymi kamieniami, a czasem i śmieciami.

„Rozwojowa okolica” może oznaczać, że okolica nie jest jeszcze zbyt dobrze zagospodarowana. Trzeba się liczyć z wieloma placami budowy w sąsiedztwie.

„Wygodny dojazd” - uwaga, hotel leży zapewne przy ruchliwej szosie lub przy głównej ulicy. Hałas samochodów może turystom dokuczać przez całą dobę.

„Bezpośrednio przy promenadzie plażowej” - owa promenada może się okazać ruchliwą ulicą wzdłuż brzegu.

„Dość spokojnie, w centrum starego miasta” - turyści powinni dobrze się wyspać w dzień, bo nocami nie zaznają spokoju.

„Dom przyjazny dla dzieci” - jeśli ktoś naprawdę ceni sobie spokój, powinien poszukać innego miejsca; dzieci bywają dość głośne.

„Funkcjonalne zakwaterowanie” - minimalne wyposażenie, nie ma co liczyć na komfort.

Źródło: „Der Spiegel”

## Jak załatwić sprawę w urzędzie?

### Przyjęcie zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę

Wydział Infrastruktury i Geodezji rozpatruje wnioski w sprawach obiektów i robót budowlanych:

- dróg publicznych krajowych i wojewódzkich, wraz z obiektami i urządzeniami służącymi do utrzymania tych dróg i transportu drogowego, oraz usytuowanymi w granicach pasa drogowego sieciami uzbrojenia terenu – niezwiązanymi z użytkowaniem drogi, a w odniesieniu do dróg ekspresowych i autostrad - wraz z obiektami i urządzeniami obsługi podróźnych, pojazdów i przesyłek,
- hydrotechnicznych piętrzących, upustowych, regulacyjnych, melioracji podstawowych oraz kanałów i innych obiektów służących kształtowaniu zasobów wodnych i korzystaniu z nich, wraz z obiektami towarzyszącymi,
- usytuowanych na obszarze kolejowym,
- lotnisk cywilnych wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi,
- usytuowanych na terenach zamkniętych.

Budowę obiektu budowlanego lub roboty budowlane niewymagające pozwolenia na budowę można rozpocząć po uprzednim dokonaniu przez inwestora zgłoszenia. W zgłoszeniu należy podać:

- dane identyfikacyjne inwestora (imię i nazwisko lub nazwę instytucji, adres) oraz pełnomocnika, jeżeli działa w jego imieniu,
- nazwę i rodzaj obiektu bądź robót budowlanych oraz adres inwestycji i oznaczenie geodezyjne terenu (nazwę obrębu, numer arkusza mapy, numer działki),
- przewidywany termin rozpoczęcia budowy obiektu lub wykonywania robót budowlanych.

Do zgłoszenia należy dołączyć:

- opracowanie zawierające określenie rodzaju, zakresu i sposobu wykonywania robót budowlanych,
- odpowiednie szkice lub rysunki,
- pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami,
- oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane
- upoważnienie udzielone osobie pełnomocnika działającego w imieniu inwestora – oryginał lub urzędowo poświadczony odpis.

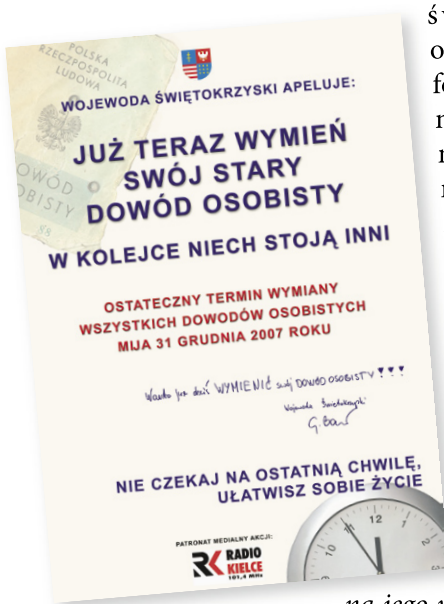
Wszelkie formalności związane ze sprawą należy załatwiać w Biurze Obsługi Klienta ŚUW lub w sekretariacie Wydziału Infrastruktury i Geodezji pok. nr 830. Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr tel. 041 342 18 76 lub 041 342 14 22

## Wymiana dowodów osobistych

„Warto już dziś wymienić swój stary dowód osobisty” to hasło akcji wojewody Grzegorza Banasia zachęcającej mieszkańców województwa do jak najszybszej wymiany tego podstawowego dokumentu.

To drugi etap kampanii rozpoczętej w październiku ubiegłego roku. Wtedy oprócz akcji informacyjnej w lokalnych mediach rozesłano 500 plakatów, które zostały umieszczone w siedzibach urzędów gmin i poczty polskiej w całym regionie. Tym razem oprócz plakatów wojewoda Grzegorz Banaś dodatkowo zwrócił się do biskupów diecezji kieleckiej, sandomierskiej i radomskiej z prośbą o pomoc w rozpowszechnieniu informacji dotyczącej wymiany dowodów osobistych. Do akcji przyłączyły się również domy pomocy społecznej, PKS Kielce, MPK Kielce oraz Świętokrzyskie Zrzeszenie Transportu Prywatnego. Wszędzie tam pojawiły się plakaty, które przekazał wojewoda. Patronatem medialnym kampanię objęło Polskie Radio Kielce, w którym codziennie, aż do końca roku emitowane będą spoty przypominające o wymianie dokumentu. Podobnie jak w ubiegłym roku wojewoda zaapelował do samorządów województwa

świętokrzyskiego o podjęcie akcji informacyjnej mającej na celu zachęcenie mieszkańców do jak najszybszej wymiany tych dokumentów. - *Działania te powinny przyczynić się do częściowego zmniejszenia kolejek osób składających wnioski o wymianę dowodu i uniknięcia wydłużenia czasu oczekiwania*



na jego wydanie - mówi wojewoda. - *Zachęcam do wymiany dokumentów, ponieważ od 1 stycznia 2008 roku niemożliwe stanie się załatwienie jakiegokolwiek sprawy urzędowej na podstawie dowodu osobistego starego wzoru.*

### Gdzie należy się zgłosić w celu wymiany dowodu osobistego?

Z wnioskiem o wymianę dowodu osobistego udajemy się do urzędu gminy, na terenie której jesteśmy zameldowani na pobyt stały, a osoby, które nie posiadają takiego zameldowania - do tego urzędu gminy, w na terenie którego były ostatnio zameldowane na pobyt stały.

# Wieści z urzędu

## Urząd nagrodzony

**Świętokrzyski Urząd Wojewódzki uhonorowany został Statuetką Światowego Dnia Społeczeństwa Informacyjnego „Infostat 2007”.**

Nagrodę przyznano za zaangażowanie w budowę bezprzewodowego systemu szerokopasmowego dostępu do Internetu „e-Świętokrzyskie”. Odebrał ją wicewojewoda Lech Janiszewski podczas Gali Społeczeństwa Informacyjnego, która odbyła się w Zamku Ujazdowskim w Warszawie.

Wyróżnienia te przyznawane są za wybitne osiągnięcia w procesie budowy społeczeństwa informacyjnego w Polsce. Światowe Dnia Społeczeństwa Informacyjnego ustanowione zostały rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Tegoroczne obchody honorowymi patronatami objęli: Sekretarz Generalny Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej (ITU) oraz UNESCO. Organizatorem obchodów było Polskie Towarzystwo Informatyczne.



## Cyfrowa platforma paliwowa

**Trwają prace na uruchomieniu cyfrowej platformy paliwowej. Wicewojewoda Lech Janiszewski spotkał się z zespołem specjalistów, którzy czuwają nad prawidłowym procesem weryfikacji bazy danych, zawierającej informacje o wszystkich stacjach paliw w regionie.**

Baza powstała w oparciu o dane pozyskane z Urzędu Regulacji Energetyki, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach oraz informacje udostępnione przez świętokrzyską policję. Obecnie trwają prace nad ich scaleniem i zweryfikowaniem. - To jedyna i najpełniejsza baza tego typu w województwie. Jej weryfikacja pozwoli na ustalenie stacji, które były kontrolowane oraz tych, w których nie przeprowadzono żadnej kontroli - mówi Mariusz Burchart, Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej. Po szczegółowym opracowaniu baza zawierać będzie informacje na temat właściciela stacji, jej lokalizacji oraz rodzajach dystrybuowanego paliwa. Docelowo platforma paliwowa umożliwi sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami zajmującymi się kontrolą rynku paliwowego, a to spowoduje szybszą reakcję na nieprawidłowości i natych-

miastowe ich eliminowanie. - Platforma to doskonałe narzędzie do walki o poprawę jakości paliw. Baza nie wyeliminuje całkowicie z rynku nieuczciwych dystrybutorów, ale znacznie ograniczy ich działalność - powiedział wicewojewoda Lech Janiszewski. Zdaniem Mariusza Burcharta, jakość paliwa już teraz bardzo się poprawiła. - 4 lata temu, kiedy rozpoczęto kontrole kwestionowano 30 proc. produktów oferowanych na polskich stacjach benzynowych, obecnie to około 4-5 proc. - podkreśla.

## Konferencja w ŚUW

**Problemy wytwarzania i umieszczania na rynku produktów pochodzenia zwierzęcego były tematem dzisiejszej konferencji, w której wzięli udział wicepremier Przemysław Gosiewski i wojewoda Grzegorz Banaś.**

*- Wszystko, co dotyczy bezpiecznego wytwarzania żywności jest niezwykle ważne. Zarówno sprawy dotyczące certyfikacji jak też nadawania znaków jakości, mają pomóc w tym, abyśmy skutecznie mogli nasze wyroby eksportować na rynek Unii Europejskiej i poza jej obszar - powiedział wojewoda otwierając spotkanie.*

Podczas konferencji rozmawiano o metodach bezpiecznego produkowania żywności pochodzenia zwierzęcego oraz o tym, w jaki sposób ją eksportować. *- Z polską żywnością próbuje się walczyć niesłusznie twierdząc, że jest ona złej jakości. W chwili obecnej kończą się prace nad badaniami dowodzącymi, że polskie krowy są wolne od białaczki, zwiększane są też środki na badania trzody chlewnej, by także udowodnić, że są one równie zdrowe - podkreślił wicepremier Przemysław Gosiewski. Wicepremier zapowiedział również inwestycje, że środków unijnych w rozwój badań fitosanitarnych oraz promocję polskiej żywności. - Obszar rolnictwa jest jednym z priorytetów działań rządu. Świadczy o tym fakt, że w porównaniu do lat ubiegłych nakłady na tę dziedzinę wzrosły o ponad 50 proc. Rząd z ogromnym zaangażowaniem podchodzi przede wszystkim do kwestii fitosanitarnych i tych, dotyczących promocji żywności - poinformował wicepremier Gosiewski.*

## Medyczna infolinia

W związku z akcją protestacyjną pracowników służby zdrowia wojewoda świętokrzyski uruchomił specjalną infolinię, gdzie pod numerem telefonu 0 800 889 684 można uzyskać informacje o szpitalach, które przystąpiły do strajku oraz o tych, które do niego nie przystąpiły. Wojewoda zwrócił się również do organów założycielskich i dyrektorów wszystkich szpitali w regionie o zabezpieczenie świadczeń usług medycznych.

## Jak złożyć indywidualną skargę do instytucji europejskiej?

Obywatele Polski mają możliwość dochodzenia swoich praw przed trybunałami i instytucjami europejskimi.

Wiodącą instytucją prawną w UE jest Europejski Trybunał Sprawiedliwości, przy którym funkcjonuje Sąd Pierwszej Instancji. To właśnie do SPI obywatele państw członkowskich mogą składać skargi, ale tylko na decyzje instytucji wspólnotowej, której jest adresatem oraz na decyzje, które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie. Skargę wnosi się bezpośrednio do Sądu Pierwszej Instancji bez pośrednictwa jakichkolwiek instytucji w Polsce. Skarga musi zawierać nazwisko i adres skarżącego oraz charakter, w jakim występuje osoba podpisująca, wskazanie strony lub stron, przeciw którym wnosi się skargę, przedmiot sporu, wnioski oraz związane przedstawienie zarzutów prawnych stanowiących podstawę skargi.

Europejski Trybunał Praw Człowieka jest instytucją sądownictwa działającą w Europie, poza mandatem Unii Europejskiej. Jest to sąd międzynarodowy, powołany do rozpatrywania skarg składanych przez osoby, które twierdzą, że naruszono ich prawa zagwarantowane w *Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności*. Skargę można wnieść dopiero po wyczerpaniu wszelkich możliwych środków odwoławczych, jakie przewiduje system państwa skarżonego. Ponadto musi być ona złożona najpóźniej w ciągu 6 miesięcy od ostatecznego zakończenia sprawy przed sądami krajowymi. Występując przed ETPC strona skarżąca może ustanowić osobę do reprezentowania jego interesów w procesie.

Skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich mogą wnieść nie tylko obywatele państw członkowskich, ale także obywatele państw trzecich, jeżeli zamieszkują terytorium Wspólnoty. Zaskarżyć można działanie, zaniechanie i decyzje instytucji europejskiej, które uważa się za sprzeczne z prawem wspólnotowym. Instytucje krajowe nie mogą być skarżone. Skarga powinna być wniesiona w terminie dwóch lat od momentu, w którym osoba dowiedziała się o faktach stanowiących jej podstawę. Wcześniej należy wykorzystać wszelkie możliwe instancje odwoławcze, jakie przewidują regulaminy poszczególnych organów i instytucji europejskich.

Komisja Europejska może wszcząć postępowanie na skutek skargi jednostki, która poniosła szkodę w wyniku naruszenia przez państwo członkowskie prawa wspólnotowego. W prawie tym stworzono pewną procedurę wnoszenia do Komisji skarg indywidualnych. Komisja Europejska oczekuje od skarżącego, że przed lub ewentualnie równocześnie z wniesieniem skargi, rozpocznie dochodzenie swych roszczeń na szczeblu krajowym przed władzami administracyjnymi i sądowymi.

## Kosztowne oblicza natury

Prawie 27 tysięcy hektarów upraw w województwie świętokrzyskim ucierpiało w wyniku majowych przy-mrozków - wstępne starty szacuje się na łączną sumę aż 158 mln zł. Do tego trzeba doliczyć również dotkliwe straty spowodowane przez powódź, która dotknęła ponad 400 gospodarstw w regionie.

Z danych, które trafiły do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, że mrozy zniszczyły nie tylko sady, ale także uprawy zbóż, warzyw i ziemniaków. Będą one stanowić podstawę do określenia końcowej wielkości strat oraz opracowania rządowego programu pomocy.

W gminach cały czas pracują komisje, które szczegółowo szacują straty. Ich praca zakończy się na początku czerwca. Wstępne dane o stratach sięgających 158 mln zł wojewoda Grzegorz Banaś przekazał już do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z prośbą o rozważenie możliwości udzielenia szerokiej pomocy poszkodowanym sadownikom i rolnikom. Przypomnijmy, że bardzo niskie temperatury, jakie utrzymywały się na początku maja dokonały wielu zniszczeń w uprawach.

- Problem dotyczy zarówno sadowników drzew owocowych jak też rolników uprawiających warzywa - informuje Leszek Papaj, pełnomocnik wojewody ds. usuwania klęsk żywiołowych. Dodaje, że mróz uszkodził wykształcone zawiązki m.in. w jabłkach, wiśniach, śliwach i gruszach, ogromne straty ponieśli również plantatorzy ziemniaków. - W niektórych rejonach straty sięgają 100 procent - mówi.

Kilkanaście dni później w północno-wschodniej części naszego regionu wystąpiła silna nawałnica, wskutek czego ucierpiało ponad 400 gospodarstw. Największe straty dotknęły mieszkańców miejscowości Kunów, Mychów, Jędrzejowice, Świrna, Częstocice oraz ulic Świętokrzyskiej, Żeromskiego, Paulinowskiej i Szewińskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Tu również cały czas pracują komisje, które szacują dokładną wielkość strat i przekazują je na bieżąco do Wydziału Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wiadomo już, że kwota może sięgać nawet 5,5 mln zł. Największe zniszczenia odnotowano w infrastrukturze drogowej, gdzie straty oszacowano prawie na 4,9 mln zł. Na 240 tysięcy złotych oszacowano straty w gospodarstwach domowych, a na 170 tysięcy szkody wyrządzone przez żywioł w trzech budynkach osiedla przy ulicy Świętokrzyskiej w Ostrowcu. Co najmniej 15 milionów złotych będzie kosztowała naprawa dróg, przepustów i mostów zniszczonych podczas powodzi.



# „Razem bezpieczniej”

W województwie świętokrzyskim trwa wdrażanie rządowego programu „Razem bezpieczniej”. 25 maja w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się posiedzenie wojewódzkiego zespołu ds. realizacji programu.

Podczas spotkania wyodrębniono obszary, jakie w ramach programu będą realizowane z budżetu wojewody świętokrzyskiego w 2007 roku. – *Obszary dotyczą zadań z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczeństwa w miejscach zamieszkania, przemocy w rodzinie i w szkole oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków sakralnych* – poinformował Maciej Pańpuch, pełnomocnik wojewody ds. ograniczania przestępczości i społecznych zachowań.

Na posiedzeniu podzielono również zespół na cztery grupy tematyczne. Będą się one zajmowały wyłanianiem najlepszych inicjatyw i pomysłów, które zostaną dofinansowane z budżetu wojewody oraz ze środków MSWiA.

Program „Razem bezpieczniej” to planowany na lata 2007-2015 rządowy program ograniczania przestępczości i społecznych zachowań. Ma on na celu zapobieganie przestępczości i społecznym zachowaniom poprzez zaktywizowanie działań administracji rządowej na rzecz

współpracy z administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną, a także poprawę wizerunku i wzrost zaufania do Policji oraz innych służb działających na rzecz poprawy porządku publicznego. Do tej pory w regionie świętokrzyskim do realizacji programu przystąpiło 8 powiatów. – *Udział samorządów w programie jest dobrowolny. Celem współpracy jest podejmowanie inicjatyw bazujących na dogłębnej diagnozie oczekiwań społeczności lokalnych* – mówi Maciej Pańpuch.



## Co nowego w oświacie

# Konkursy przedmiotowe

**Interdyscyplinarne konkursy przedmiotowe wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych przeprowadziło w maju po raz pierwszy Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty.**

W całym województwie świętokrzyskim do konkursów przystąpiło ponad 4,5 tys. uczniów szkół gimnazjalnych oraz prawie 3 tys. ze szkół podstawowych. Brali oni udział w rywalizacji w dziedzinach humanistycznych oraz matematyczno przyrodniczych, gimnazjaliści dodatkowo uczestniczyli w konkursach z języka angielskiego, rosyjskiego i niemieckiego oraz fizyki i informatyki. – *Konkursy po raz pierwszy zostały przeprowadzone metodą interdyscyplinarną. Teraz zamiast osobnej rywalizacji z języka polskiego i historii wprowadzono konkurs humanistycz-*

*ny, podobnie przy profilu matematyczno-przyrodniczym, tutaj matematykę połączono z naukami o przyrodzie* – mówi Bożena Zielińska ze Świętokrzyskiego Kuratorium Oświaty w Kielcach.

Laureaci konkursów będą zwolnieni ze zdawania tych przedmiotów na egzaminie kończącym szkołę podstawową lub gimnazjum. Natomiast finaliści konkursów językowych, otrzymają dodatkowe punkty przy ubieganiu się o przyjęcie do szkół ponadgimnazjalnych.



## Kulturalny eksport

# Chmielnikers

Grupa muzyków z uroczego Chmielnika to jeden z najciekawszych przedstawicieli polskiej sceny klezmerskiej. Tym bardziej cieszy, że w tym miesiącu grupa wydaje debiutancką płytę.



Zespół Chmielnikers powstał w lutym 2004 roku w Chmielnickim Centrum Kultury. Tworzą go absolwenci i studenci Akademii Świętokrzyskiej, Akademii Muzycznej w Katowicach oraz Akademii Muzycznej w Warszawie. Aktualny skład grupy to Krzysztof Korban (akordeon), Marzena Lewicka (śpiew), Karol Krąż (perkusja), Adam Szymkiewicz (gitara basowa, puzon), Beata Misztal (skrzypce) i Michał Siemieniec (klarnet).

Chmielnikers gra muzykę klezmerską, która powróciła po latach nieobecności na muzyczną scenę. Znakami rozpoznawczymi grupy są utwory instrumentalne, ale również kompozycje, w których możemy usłyszeć śpiew w językach hebrajskim, jidysz oraz polskim.

Muzycy po raz pierwszy wystąpili na scenie przed większą publicznością podczas II Spotkań z Kulturą Żydowską w Chmielniku w czerwcu 2004 roku. Do dziś związki grupy z tą imprezą są bardzo mocne – Chmielnikers koncertują na każdej edycji Spotkań promując nie tylko swoją muzykę, ale także swoje miasto.

Fanów Chmielnikers z pewnością ucieszy fakt, że 17 czerwca ukaże się ich debiutancka płyta. Jej premiera zbiegnie się z koncertem zespołu podczas V Spotkań z Kulturą Żydowską w Chmielniku (scena na Rynku, godz. 19 oraz 22).

– W tej chwili dobiega końca ostatni etap produkcji płyty – mówi Beata Misztal, skrzypaczka i jednocześnie manager zespołu. – Na krążku znajdzie się osiem utworów klezmerskich, w tym dwa instrumentalne. Płyta ma być oficjalnym materiałem promocyjnym dla miasta oraz reklamą Spotkań. A jakie brzemienia na niej dominują można się przekonać odwiedzając oficjalną stronę internetową zespołu – [www.chmielnikers.com](http://www.chmielnikers.com)

## Poznaj świętokrzyskie zakątki

# Chotel Czerwony



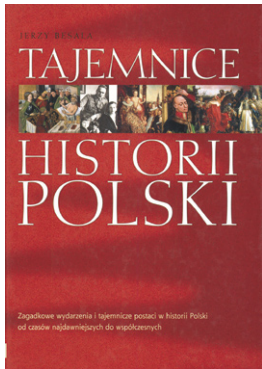
Na Podidziu, niedaleko Wiślicy położony jest Chotel Czerwony – malownicza miejscowość z górującym nad nią gotyckim kościołem p.w. św. Bartłomieja. W dawnych źródłach wieś zapisywana była pod nazwą Chotel lub Rubea Ecclesia tj. Czerwony Kościół. Pierwsza o niej wzmianka pochodzi już z 1244 r. Według Jana Długosza parafia w Chotlu należała do najstarszych w okolicy. Była ona początkowo bardzo rozległa, jej ziemie sięgały aż po okolice Chmielnika.

Najcenniejszy zabytek Chodla, kościół św. Bartłomieja stoi na wyniosłym wzgórzu i dzięki temu jest widoczny z oddali. Pierwotnie stał na tym miejscu kościół drewniany, wzmiankowany w 1326 r., obecny, gotycki został wzniesiony w latach 1440-50 z fundacji Jana Długosza, kanonika krakowskiego i kustosza wiślickiego. Świątynia składa się z kwadratowej nawy, do której przylegają kruchty, od południa gotycka, od zachodu neogotycka. Wewnątrz znajduje się kilka cennych gotyckich rzeźb, m.in. gotycki krucyfiks (1400) umiejscowiony na północnej ścianie nawy. Na jednym z portali znajdują się zagadkowe, wyrzeźbione ślady ludzkich stóp. Możemy również zobaczyć gotycką tablicę erekcyjną (1450) przedstawiającą płaskorzeźbione postacie Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz świętych Stefana i Hieronima. Kruchta gotycka posiada sklepienie sieciowe, które spaja zwornik z płaskorzeźbionym herbem Wieniawa należącym do Jana Długosza. Pod kościołem, w gipsowym wzgórzu, znajduje się grotta o długości około 20 m. zwana „Kuchnią proboszcza”.

W odległości ok. 300 m od kościoła położony jest rezerwat florystyczny „Przęślin”, w którym rosną kserotermiczne murawy o charakterze stepowym, szereg chronionych roślin – m.in. len włochaty, miłek wiosenny, zawilec wielokwiatowy, wężymord stepowy, ostnica włosowata, gęsiówka uszkowata (znana z dwóch stanowisk w Polsce, w tym z „Przęsłina”). Niewiele dalej (ok. 1 km od kościoła) znajduje się rezerwat stepowy „Góry Wschodnie”, zajmujący fragment rozległego wzniesienia, zbudowanego z wielokryształicznych gipsów trzeciorzędowych. Kryształy gipsu tworzą połyskujące w słońcu formy, nazywane na Podidziu „jaskółczymi ogonami”. W rezerwacie można także zobaczyć rzadkie gatunki roślin.

Warto przeczytać

# Tajemnice naszych dziejów



W tym numerze „Wędrowca” chcę Państwa zaprosić w podróż po kartach historii Polski. W moim domu na półce z książkami w miejscu szczególnym znajdują się „Tajemnice historii Polski”, których autorem jest Jerzy Besala, historyk i publicysta.

Ta niezwykle wciągająca publikacja przedstawia intrygujące zagadki polskiej historii, od czasów najdawniejszych po współczesność. Opisuje kulisy ważnych wydarzeń, prezentuje postaci historyczne od nieznaney strony i ujawnia ich nieoficjalne działania. Pisane w lekkim, gawędziarskim stylu i bogato ilustrowane reprodukcjami dzieł sztuki z różnych okresów historyczne opowieści, pozwolą innym okiem spojrzeć na niektóre fakty z naszych burzliwych dziejów.

W publikacji tej można przeczytać między innymi o skutkach pijaństwa Augusta II, o tajemniczej i tragicznej miłości Marszałka Piłsudskiego, jak również o micie szlacheckich, honorowych pojedynków Polaków. Autor odkrywa także owiane tajemnicą wywoływanie ducha królowej Barbary przez mistrza Twardowskiego.

„Tajemnice historii Polski” to zaskakujący spis wydarzeń i tajemnic postaci w historii naszego kraju. Kiedy przyjrzymy się im uważnie, stwierdzić możemy, że rzeczywistość różni się od naszych dotychczasowych wyobrażeń.

To idealna książka dla miłośników historii, która bę-

dzie doskonałą inspiracją dla nas wszystkich.

*1 marca 1881 roku car wracał z niedzielnego śniadania u księżnej Katarzyny. Koło Kanału Jekateryńskiego w Petersburgu karoce i kozacka gwardia skręciły w ulicę Inżynierską, a potem w kolejną przecznicę. Wtedy jakiś przechodzień rzucił z nienacka niewielki pakunek. Potworny wybuch rozerwał konie i ludzi. Zamachowiec Mikołaj Rysakow nie uciekał, patrząc niczym sparaliżowany, jak zza drzwi karety wylania się car - cały i zdrowy. Kim pan jest? - spytał Rysakowa. Były to jednak już bez mała ostatnie słowa w jego życiu. Zamieszanie wykorzystał młody człowiek: podbiegł do zgromadzonych i rzucił kolejną bombę, wyjętą spod płaszcza. Car, z urwanymi nogami, zmarł po kilku godzinach w swym pałacu; nieco wcześniej, w szpitalu, skonał też jego zabójca. (...) Zamachy zaktualizowały pytanie, tak istotne także dziś, o granice walki niepodległościowej, rewolucji i terroru. Dla części opinii publicznej w Rosji i Europie Polacy, dobijający się o wolność poprzez zamachy na carów, byli terrorystami, godnymi najwyższego potępienia. Rodacy zaś uznawali ich za bohaterów, otaczali podziwem i szacunkiem... „Terrorysty czy bohaterzy?” to jedna z historii przytoczonych przez autora. A tak też bywa i z naszą historią. Wiele mieliśmy przypadków stawiania niektórych „bohaterów” na piedestałach. Dopiero później okazywało się, jak pochośnie budowano im pomniki...*

Grzegorz Banaś  
Wojewoda Świętokrzyski

## Moje wyprawy z obiektywem

# Weekend w Bałtowie

Wiosna może być wspaniałym czasem do wędrówek po okolicach. Amatorzy fotografowania znajdą kolory świeżej młodej zieleni, miejsca budzące się do życia wyeksponowane dzięki brakowi liści i już mocnemu wiosennemu słońcu, czy specyficzne dla wiosny widoki i barwy roślinności. Okolice mamy tak urozmaicone, że przy ładnej pogodzie można uchwycić tak wiele obrazów, że później będzie prawdziwy problem z wyborem najpiękniejszego zdjęcia. Tak było po mojej wyprawie do Bałtowa w majowy długi weekend. Zdjęcie obok to efekt właśnie takiego trudnego wyboru. Zapraszam więc tym razem na atrakcje, jakich dostarcza Bałtów i malowniczy bałtowski przełom Kamiennej.

Lech Janiszewski  
Wicewojewoda Świętokrzyski



## Co, gdzie, kiedy?

### Kielecka Giełda Kolekcjonerska

9 czerwca

miejsce: Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach

informacje: 041 361 27 37, 361 26 92

### Dziecięca Estrada Folkloru

10 czerwca

miejsce: Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach

informacje: 041 361 27 37, 361 26 92

### Władysław Szczepański i Magdalena Pilch - rysunek

15 czerwca

miejsce: Galeria BWA, Sandomierz, Rynek 11

informacje: 015 832 10 42

### II edycja akcji wojewody świętokrzyskiego „Zawsze widoczny, zawsze bezpieczny”

16 czerwca

miejsce: Plac Artystów w Kielcach

informacje: 041 342 12 44

Akcja promuje zasady bezpiecznego poruszania się po drogach i adresowana jest do uczniów szkół podstawowych z całego województwa. Podczas imprezy młodzież będzie miała okazję nauczyć się podstawowych przepisów ruchu drogowego, wysłuchać porad policjantów jak należy zachowywać się na jezdni oraz zdać egzamin na kartę motorowerową. Na uczestników imprezy będzie czekało również wiele innych atrakcji, każdy będzie mógł też wziąć udział w ciekawych konkursach.

### Ogólnopolski Zlot „Caravanningowe Świętojanki”

22 czerwca

miejsce: Tor wyścigowy, Miedziana Góra k/Kielc

informacje: 041 303 16 60, Automobilklub Kielecki

### Festiwal Katarynek i Kataryniarzy

23 czerwca

miejsce: Dom Środowisk Twórczych Pałacyk Zielińskiego w Kielcach

informacje: 041 368 20 53, 368 20 54

### Najmniejszy cyrk świata

24 czerwca

miejsce: dziedziniec Muzeum Zabawek i Zabawy, Plac Wolności 2, Kielce

informacje: 041 344 40 78

„Najmniejszy cyrk świata” w wykonaniu słowackiego teatru zabytkowych marionetek Antona Anderle.

## Przepisy kulinarne



Prezentujemy kolejne przepisy przygotowane na ogłoszony przez wojewodę konkurs „Świętokrzyska potrawa świąteczna”.

### „Zimniaki marynowane w serwatce z żeberkami wieprzowymi”

Składniki:

Ziemniaki - 1 kg, serwatka - 2 litry, żeberka - 2 kg, słonina - 0,2 kg, mąka - 0,2 kg, sól, pieprz, czosnek, bobkowy listek, ziele angielskie.

Przygotowanie: oskrobane ziemniaki pokrojone w grubą kostkę zalać serwatką. Moczyć jeden dzień (minimum ok. 12 godzin). Wyjąć z marynaty serwatkowej, odsączyć, osolić, obtoczyć w żytni mące i piec na złoty kolor na trzonie w piecu chlebowym.

Żeberka pocięte na porcje przyprawione solą, pieprzem, czosnkiem, bobkowym listkiem, zielem angielskim kładziemy w rondlu żeliwnym na słoninie pociętej w plastry. Dusić na kuchni pod przykryciem do miękkości. Pod koniec duszenia (na 10 - 15 min. przed końcem duszenia) dodajemy pokrojoną cebulę. Podając ziemniaki z żeberkami dodajemy kapustę kiszoną z beczki dębowej - jako surówkę.

Przepis przygotowała p. Krystyna Żmijewska z Mostków (pow. skarżyski)

### Pierogi z blachy

Ciasto: 3 szklanki mąki, 2 jaja, 2 łyżki śmietany, 15 dag masła, 1 łyżka smalcu, sól.

Zagnieść z tych składników kruche ciasto i położyć w chłodnym miejscu na 2-3godziny.

Nadzienie: 5 dag ugotowanych suszonych grzybów, 1 szklanka kaszy gryczanej utajonej w wodzie po gotowaniu grzybów, obgotowane podgardle lub boczek, 2-3 cebule, sól, pieprz, majeranek, czosnek, jajo.

Przygotowanie: grzyby i podgardle przekręcić przez maszynkę. Dodać kaszę, zrumienioną cebulę na oleju lnianym lub rzepakowym, przyprawy i jajo. Wyrobić farsz. Ciasto rozwałkować, wycinać małe krążki i nadziewać farszem. Po sklejeniu uformować ozdobny brzeg. Upiec na blachach w piecu chlebowym lub piekarniku na złoty kolor.

Przepis przygotowała p. Jadwiga Kowalik z Lipowego Pola (pow. skarżyski)